MISIUNEA PRINCIPALĂ A ÎNVĂȚĂMÎNTULUI SUPERIOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ:

PREGĂTIREA EXIGENTĂ A STUDENȚILOR PENTRU ACTIVITATEA DIDACTICĂ ȘI SPORTIVĂ

„Institutul de educație fizică și sport, facultățile de educație fizică vor selecționa tineri talentați, cu reale aptitudini pentru a deveni sportivi de performanță, vor asigura pregătirea lor diferențiată, în strînsă legătură cu cerințele predării și practicării educației fizice și sportului. În acest scop, vor fi îmbunătățite planurile, programele, procesul de învățămînt în vederea pregătirii absolvenților atît pentru activitatea didactică, cît și pentru cea sportivă".

(Din Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. cu privire la dezvoltarea continuă a educației fizice și sportului)

NORMA DE MĂIESTRIE SPORTIVĂ — ÎN SPRIJINUL NEMIJLOCIT AL SELECȚIEI

Chiar în anul adoptării Hotărîrii de partid, în 1973, aceste importante prevederi au făcut obiectul unei ample analize în cadrul Ministerului Educației și Învățămîntului, cu participarea unei mase largi de specialiști. Răspunzîndu-se necesității de ancorare cît mai puternică a învățămîntului în viață, în activitatea practică — așa cum secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, a subliniat și în cuvîntarea cu privire la dezvoltarea și perfecționarea învățămîntului, rostită la Plenara C.C. al P.C.R. din 18 iunie 1973 — începînd cu anul universitar 1973—74 s-a trecut la aplicarea acestei cerințe.

Astfel, pentru a se garanta pătrunderea în învățămîntul superior de specialitate a celor mai talentate și bine pregătite elemente, s-a introdus norma de măiestrie sportivă. În paralel, a sporit exigența față de gradul de motricitate generală al candidaților.

În privința procesului de învățămînt, în spiritul Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din februarie-martie 1973, care subliniază obligativitatea pregătirii viitorilor absolvenți atît pentru activitatea sportivă, cît și pentru cea didactică, s-au luat **măsuri concrete în vederea creșterii numărului de ore de practică (în raport cu anii precedenți) și în general a stabilirii unui raport mai just între teorie și practică.** S-a avut în vedere, în același timp, **perfecționarea conținutului cursurilor de specialitate** (la toate disciplinele), **pe de o parte prin contribuția directă a colectivelor catedrelor din centrele universitare direct vizate, iar pe de altă parte printr-o colaborare și mai fructuoasă între acestea și centrele de cercetare științifică din diferite domenii și specialități.**

Aceste principale obiective puse în fața învățămîntul superior de specialitate prin documentele de partid au constituit tema unor recente investigații în trei centre universitare ale țării: **București, Iași** și **Oradea.**

Determinantă pentru îndeplinirea obiectivelor mișcării noastre sportive, *selecția s-a situat pe primul plan al preocupărilor cadrelor didactice din învățămîntul superior. Introducerea normei de măiestrie sportivă a răspuns unei necesități stringente, reieșite din exigențele tot mai mari care stau în fața tinerilor ce vizează înalta performanță.* Ea a venit să umple un gol resimțit de multă vreme la concursurile de admitere.

Începe să existe, acum, certitudinea că tînărul admis în facultate nu va porni cu învățarea alfabetului ramurii pe care a îmbrățișat-o, ci își va consolida și perfecționa cunoștințele asimilate anterior în anii de activitate competițională. *Valoarea acestei norme, în contextul întregului concurs de admitere, este reliefată și de faptul că, din notația globală a cunoștințelor candidatului, ea reprezintă o treime.*

Astfel, după statisticile întocmite, a reieșit că la I.E.F.S. procentul de îmbunătățire a selecției — prin introducerea normei de măiestrie sportivă — cunoaște un spor apreciabil: aproape 60% dintre studenți sau studente sînt cuprinși într-o activitate sportivă de performanță, pe diferite trepte; la secția de educație fizică din Iași, peste 50% din efectivul de studenți din anul I practică sportul de performanță în Diviziile A sau B, în comparație cu anii trecuți cînd acest procent nu depășea 30%. Un coeficient asemănător îl oferă și unitatea similară din centrul universitar Oradea, mult mai tînăr în comparație cu cele din București și Iași.

Dar procesul de selecție este conceput într-o perspectivă mult mai îndelungată. De pildă, în timp ce la I.E.F.S. una dintre metode vizează depistarea elementelor dotate, cuprinse în diverse competiții cum ar fi campionatele municipale și republicane pentru copii și juniori, la Iași începutul a fost făcut cu înființarea unui centru de selecție, coordonat direct prin contribuția studenților din ultimul an și de către cadrele didactice, iar la Oradea legătura organică creată între Institutul pedagogic și Inspectoratul școlar județean — prin intermediul școlii sportive și al altor unități școlare din municipiu — asigură formarea și orientarea elementelor vizate către secția de educație fizică. În toate cazurile, folosirea de către elevi a instalațiilor, bazelor sportive, materialului documentar de specialitate favorizează acomodarea timpurie cu viitoarea lor sferă de activitate.

În sprijinul acestor afirmații, iată cîteva nume de actuali studenți admiși în învățămîntul superior de specialitate, cu aplicarea strictă a principiilor enunțate mai sus: *Dorina Cătineanu, Cornelia Holub, Liliana Leau, Ștefania Sansu, Paul Neagu, Carol Raduly* (la IEFS); *Lucia Constantinescu, Anamaria Vintilescu, Georgeta Tănase, Maria Raevschi* (la Iași), *Dărăban, Lucaci, Vlad, Florescu, Vidac, Szőcs, Cioca, Lazarciuc, Maria Giurgiu* (la Oradea).

Așa cum au ținut să sublinieze unii specialiști reputați, cu o veche activitate didactică, cum sînt conf. univ. *Titus Tatu*, decan la IEFS București, conf. univ. *Alexandru Merică*, decanul facultății de învățămînt pedagogic din Iași, și conf. univ. *Aurel Encuțescu*, șeful catedrei de educație fizică și sport a Institutului Pedagogic din Oradea, *introducerea normei de măiestrie sportivă la concursul de admitere a stimulat pătrunderea în învățămîntul superior de specialitate a unui număr mult sporit de tineri dotați pentru activitatea sportivă și didactică.*

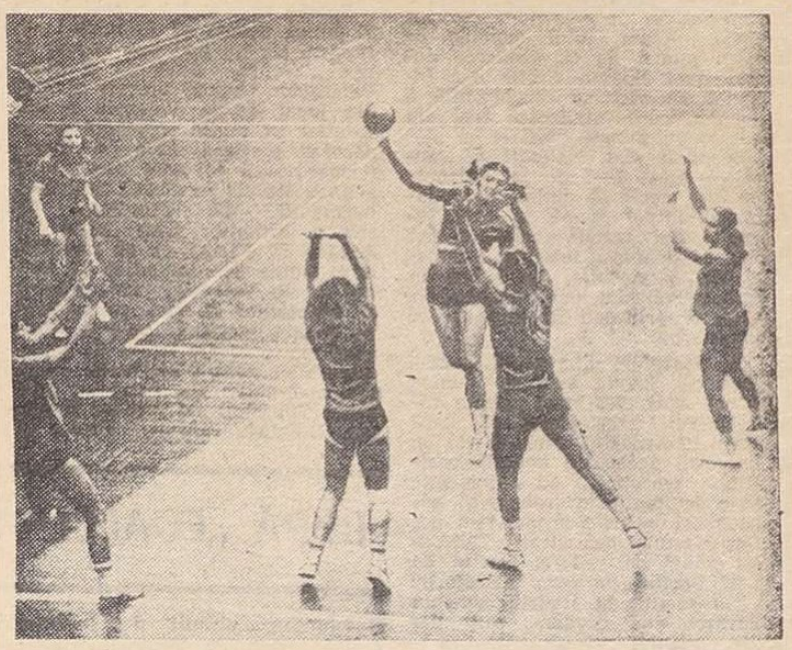

Lecție de antrenament cu handbalistele de la I.E.F.S.

TEORIA CÎT MAI APROAPE DE NEVOILE PRACTICII

Pornind de la o cerință fundamentală pusă în fața învățămîntului superior din țara noastră de către conducerea partidului, aceea de a **pregăti cadre cu o înaltă calificare**, M.E.I. și-a orientat activitatea către îmbunătățirea substanțială a procesului de instruire. În mod concret este vorba, în primul rînd, de **sporirea numărului orelor de atelier și de laborator, în așa fel încît ponderea să o dețină activitățile practice**, și în al doilea rînd de **elaborarea unor planuri unitare de învățămînt, atît pentru I.E.F.S., cît și pentru secțiile de specialitate ale institutelor pedagogice.**

Dacă în urmă cu cîțiva ani exista un oarecare temei pentru a se afirma că apare o deosebire calitativă între un absolvent al I.E.F.S. și unul al institutului pedagogic, acum, după transpunerea în viață a prevederilor Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R., acest decalaj este pe cale de dispariție, datorită tocmai existenței acestor planuri unitare de învățămînt.

În același timp, **munca de cercetare științifică a fost orientată spre o problematică majoră, care să țină seama de tot ceea ce a intervenit nou, pe plan mondial, în aceste domenii.** Și acestea sînt numai cîteva direcții comune de acțiune.

În strînsă legătură cu necesitatea perfecționării predării educației fizice în școlile generale și în licee, este de semnalat **preocuparea specialiștilor ieșeni de a elabora, în cadrul procesului de învățămînt și de cercetare științifică, materiale bibliografice-documentare, sub forma unor îndrumare care se adresează în special elevilor din clasele V—VIII.** Este o inițiativă valoroasă, care vine să cristalizeze o bogată experiență, destinată să folosească și altora.

Un alt beneficiu important este determinat de faptul că **Centrul de cercetări științifice al C.N.E.F.S. este astăzi tot mai organic legat de cerințele învățămîntului superior, activitatea sa reflectîndu-se în mod pregnant și în domeniul formării viitorilor absolvenți, profesori de educație fizică.**

Dacă la I.E.F.S. există o îndelungată experiență în domeniul învățămîntului propriu zis — instituția ca atare depășind vîrsta de o jumătate de veac — pentru secțiile de educație fizică din Iași și Oradea consolidarea procesului de instruire s-a realizat în paralel cu **dezvoltarea bazei materiale, dotarea laboratoarelor cu materiale și aparatură adecvate și, ca finalitate, aplicarea în practică, de către studenți, chiar din primii ani, a celor învățate.**

La Iași, de pildă, o direcție prioritară a constituit-o dotarea cu săli de sport, de cursuri și terenuri în aer liber. Se poate afirma că la ora actuală secția de specialitate a facultății pedagogice din Iași dispune de condițiile necesare dezvoltării unui proces de învățămînt pe măsura cerințelor. La Oradea, unde învățămîntul superior de educație fizică a trecut, de curînd, în al 11-lea an de existență, această problemă prezintă laturi la fel de semnificative. Cu sprijinul conducerii Institutului (rector — **prof. dr. Ion Crișan**) secția de specialitate dispune de excelente săli și amfiteatre, de laboratoare, săli de sport, precum și de un spațiu pentru activitate sportivă în aer liber, amplificat recent cu o suprafață de aproape 4 ha. situată în vecinătatea institutului. Există toate condițiile ca la Oradea studenții să beneficieze, în viitorii 2 ani, nu numai de săli pentru atletism, gimnastică, jocuri sportive, ci și de un bazin de înot care să acopere toate nevoile procesului de învățămînt. De asemenea, tot aici sînt condiții ca rețeaua terenurilor sportive în aer liber (și așa amplă) să crească cu cel puțin 50 la sută. La drept vorbind, **în perimetrul Institutului pedagogic din Oradea s-a profilat un autentic complex sportiv universitar, care vine direct în sprijinul procesului de învățămînt și care este — fapt recunoscut de toată lumea — unic în țară.**

Apare, așadar, evident progresul care s-a înregistrat în direcția îmbunătățirii procesului de învățămînt și în legarea acestuia de necesitățile practicii. Totodată, se remarcă preocuparea tuturor cadrelor didactice din învățămîntul superior de specialitate de a-și îmbogăți propria lor zestre de cunoștințe științifice, ceea ce constituie un indiciu de calitate pentru bunul mers al învățămîntului de educație fizică și sport din țara noastră.

ABSOLVENTUL = PROFESOR DE EDUCAȚIE FIZICĂ, DAR ȘI UN ANTRENOR CU O PREGĂTIRE COMPLEXĂ

Pentru un viitor absolvent al unui institut specializat, calitatea de profesor o implică și pe aceea de antrenor. Dar cunoștințele însușite în cei trei ani de facultate — cricît de conștiincios ar fi tînărul — nu pot fi suficiente, mai ales astăzi, cînd noutățile apar și se succed cu o rapiditate uimitoare. De aceea este absolut firesc să analizăm activitatea unui viitor absolvent al unui institut de specialitate într-o viziune cît mai complexă, angajat într-o permanentă cercetare, pus la curent cu tot ceea ce este nou în sfera sa de preocupări. Deci, perfecționare continuă, autodepășire.

Desigur, sînt salutare eforturile pe care conducerile institutelor de învățămînt superior de educație fizică le-au făcut în perioada de după apariția Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. de a pune permanent în concordanță cunoștințele teoretice ale studenților cu aspectele muncii practice pe care le ridică mereu realitatea.

La I.E.F.S. putem semnala faptul că în programele de învățămînt au fost introduse discipline noi, cum ar fi psihologia sportului, fiziologia sportului și organizarea sportului, paralel cu sporirea numărului de lucrări practice, în pas cu cerințele puse în fața unui tehnician cu calificare superioară.

Formarea viitorilor absolvenți și ca tehnicieni este ilustrată de preocupările comune existente în centrele universitare Iași și Oradea. Este vorba de integrarea studenților, din ultimul an cu precădere, pe lîngă cluburi și asociații sportive, comisii pe ramuri de sport ale C.J.E.F.S., situație în care studenții acumulează, pe de o parte, noi cunoștințe, dar în același timp oferă din experiența cîștigată de ei în anii de studiu și de activitate ca sportivi de performanță.

În cazul Iașului și Oradei se impune încă o observație remarcabilă: este vorba de contribuția pe care studenții din anii II și III o aduc la întocmirea, pe baze științifice, a documentelor de planificare în asociații și cluburi, activitatea lor de secundanți ai unor antrenori cu multă experiență practică, dar cu mai puțină pregătire teoretică, fiind în folosul ambelor părți. Pentru Oradea este actuală și o altă preocupare și-anume aceea legată de valorificarea deplină a condițiilor pe care le oferă stațiunea montană Stîna din Vale, din Munții Apuseni. Institutul Pedagogic fiind beneficiarul unei cabane turistice proprii și în general găsind multă înțelegere din partea O.J.T. Bihor (director, **Ion Moga**) și din partea directorului stațiunii — **Nicolae Vesa** — viitorii absolvenți se pot perfecționa și obține calitatea de antrenori de schi, sector în care cadrele cu înaltă calificare nu prea abundă...

Chiar dacă nu este vorba decît de un început, se poate totuși aprecia ca meritorie preocuparea cadrelor didactice, a conducerilor institutelor, a unor factori locali cu responsabilități sau atribuții în domeniul educației fizice și sportului pentru a asigura viitorilor absolvenți condițiile necesare formării lor și ca antrenori. Firește, ei nu vor fi — în această ultimă ipostază — decît la începutul drumului, urmînd ca, de pildă, de la gradul III de clasificare ca antrenori (grad ce le este conferit de însăși calitatea lor de absolvenți) să parcurgă în anii următori noi trepte către perfecționare.

Perioada care a trecut de la publicarea Hotărîrii de partid a fost marcată, așadar, de o preocupare tot mai atentă față de problemele majore ale învățămîntului superior de educație fizică. Așa cum se poate desprinde, selecției — ca prim pas în trecerea la o formă nouă, superioară, de pregătire didactică și sportivă — i s-a asigurat o atenție specială, atît prin introducerea cu caracter obligatoriu a normei de măiestrie sportivă, cît și printr-o exigență sporită față de gradul de pregătire fizică generală a candidaților. Coeficientele superioare existente în cazul tuturor centrelor universitare supuse sondajului nostru atestă valabilitatea acestor importante amendamente.

Legarea tot mai strînsă a teoriei de practică reprezintă un element definitoriu în procesul de învățămînt, înțeles și respectat pretutindeni, orientat strict pe nevoia perfecționării predării educației fizice și sportului la nivelul înaltelor exigențe ale societății noastre. În acest context sînt de apreciat inițiativele Ministerului Educației și Învățămîntului de a organiza întîlniri metodice de lucru cu specialiști din diferite domenii, în speță titulari ai disciplinelor de învățămînt superior (teorie și metodică, jocuri sportive, sporturi individuale, anatomie, fiziologie, biomecanică și biochimie etc), pe tot parcursul acestui an, în vederea stabilirii unui sistem unitar, și mai riguros, de cerințe, a elaborării unor cursuri care să elimine tendința unor poziții diferite, a unor paralelisme. Firește, important este ceea ce realizează în mod practic fiecare colectiv de catedră, dar existența unor metode de predare unice nu va face decît să sprijine și mai mult procesul de învățămînt.

Apare într-o lumină mult mai clară și problema antrenoratului în cadrul învățămîntului superior. Anii de facultate nu trebuie să însemne decît startul într-o perfecționare continuă, de completare a experienței cu tot ce apare mai interesant în literatura de specialitate, de realizare periodică a unor schimburi de opinii cu tehnicieni dintre cei mai reputați, cu aplicarea unor metode dintre cele mai moderne de pregătire a sportivilor (vizînd informatica, cibernetica ș.a.).

Respectînd riguros aceste direcții fundamentale ale dezvoltării sale, învățămîntul superior de educație fizică va fi în măsură să răspundă și în viitor cerințelor, să aducă în prim-plan elemente și mai bine dotate, fizic și intelectual, pentru a acoperi nevoile de cadre ale școlii și ale mișcării noastre sportive.

Pagină realizată de **Ion GAVRILESCU, Paul IOVAN** și **Tiberiu STAMA**